

Opleiding Bovendonk

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, Hofstraat 8, 4741 AK Hoeven

Nummer 16 – november 2019

“Gedoopt en gezonden,” zo het thema van de Bijzondere Missiemaand Oktober 2019. De maand oktober is vanouds missiemaand, maar bij gelegenheid van het eeuwfeest van de apostolische brief van paus Benedictus XV over missie ‘Maximum Illud’ (1919) heeft paus Franciscus dit jaar de maand oktober tot Bijzondere Missiemaand uitgeroepen.

In het schrijven bij gelegenheid van deze Bijzonder Missiemaand benadrukt de paus hoe belangrijk ook vandaag de missionaire inzet van de Kerk is. De paus heeft ons uitgenodigd om de persoonlijke ontmoeting met Christus te hernieuwen en ons toe te wijden aan Zijn zending om het Evangelie te verkondigen tot aan het uiteinde der aarde.

Iedere christen is ten diepste een missionaris. We zijn dit aspect van het christen-zijn een beetje uit het oog verloren. In ons land is het christelijk geloof lange tijd alom tegenwoordig en sterk met de samenleving verweven geweest. De noodzaak van missie was niet zo groot. Missie was iets voor onze missionarissen die naar verre landen gingen om daar het Evangelie te verkondigen. De zaken zijn inmiddels drastisch veranderd. Nederland is geen christelijk land meer. Er is een nieuw soort van nieuw heidendom ontstaan. Er wordt daarom vandaag van iedere gelovige een missionaire inzet in de eigen omgeving gevraagd. Sint Willibrord verliet huis en haard om in onze contorijen het Evangelie te verkondigen. Wij hoeven daar vandaag ons land niet meer voor te verlaten.

De veranderende omstandigheden vragen ook om een aanpassing van het opleidings- en vormingsprogramma. We zijn aan het kijken hoe het missionaire aspect van het christen- en Kerk-zijn duidelijker in onze opleiding een plaats kan krijgen. Op deze wijze hopen wij onze studenten goed voor te bereiden op hun zending. In de komende periode zult u daar ongetwijfeld meer over horen.

In deze Nieuwsbrief leest u een interview met Jan Van Achter die dit jaar de opleiding gaat afronden. Ook vindt u een afscheidsinterview met Daphne van Rosendaal. Vele jaren heeft zij de PR voor onze opleiding behartigd. We zijn haar zeer erkentelijk voor haar creativiteit en voor haar inzet bij onze roepingencampagnes en het bij de tijd brengen van onze website. Een bericht ook over onze nieuwe huiskapel. De verbouw is afgerond. Er is inmiddels een nieuw altaar geplaatst. We zijn nog in afwachting van een mozaïek van Centro Altti. U leest in deze nieuwsbrief hoe u aan dit mozaïek een bijdrage kunt leveren. En zoals altijd sluiten we af met verschillende opleidingsberichten.

Staande aan het begin van de adventstijd rest mij u een hele goede adventstijd toe te wensen en alvast een Zalig Kerstfeest.

Rector N.M. Schnell

Ik kijk met veel voldoening op mijn studietijd terug

Ik ben dankzij Bovendonk een ander mens geworden

Jan Van Achter zit in de afrondende fase van de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk. Hij is priesterkandidaat van het aartsbisdom Mechelen-Brussel en loopt momenteel stage in Asse (Vlaams-Brabant). In zijn scriptie reflecteert hij op de spiritualiteit van ouderen.

Jan Van Achter is in 1974 geboren in de gemeente waar hij nu stage loopt. Hij verhuisde op achtjarige leeftijd naar Halle. "Halle is een bekend bedevaartsoord in Vlaanderen," vertelt Jan. "Het is de plaats waar Onze Lieve Vrouw van Halle vereerd wordt. De hoofdkerk van Halle is de zuidelijkste basiliek van Vlaanderen." Zijn ouders zijn praktiserende katholieken. Zijn moeder was secretaris van de kerkfabriek (het Belgische equivalent van een kerkbestuur). Zijn vader werkte als notaris. Jan heeft één zus.

Na de middelbare school studeerde Jan Van Achter rechten aan de Vrije Universiteit Brussel en de Katholieke Universiteit Leuven. Hij verdiepte zich in het internationale publiek recht, het vennootschapsrecht en het notarieel recht. Hij studeerde af op een scriptie over civiele rechtspersonen binnen de Kerk. "Ik kijk met veel voldoening op mijn studietijd terug," verklaart Jan Van Achter. "In Brussel heb ik de vrijzinnigheid leren kennen. Daar ben ik achteraf gezien dankbaar voor. Tijdens mijn stage komt deze ervaring me goed te pas. Voor de vrijzinnigen ben ik geen vreemde." Het was tijdens zijn studie dat de priesterroeping bij Jan ontloek. "Na mijn studie ben ik als notaris gaan werken. Tijdens het uitoefenen van dit ambt kwam ik veel in contact kerken en kloosters."

Van Achter is in 2013 naar Bovendonk gekomen. Jan erkent dat het voor hem best een overgang was. "Nederlanders zijn directer dan Vlamingen. Een Vlaming is wat gereserveerder. Ik ben dankzij Bovendonk een ander mens geworden, ook rechtstreekser en meer aanwezig bij mensen."

"Ik loop nu stage in Asse, een plaats van ongeveer 30.000 inwoners. Het is een groene gemeente ten westen van Brussel. Ik ben daar actief in de liturgie zowel als acoliet als zelfstandig voorganger in gebedsvieringen. Een keer per week dien ik de Mis in het openbaar rusthuis. Na de eucharistieviering bezoek ik mensen die volgens het personeel van het bejaardenhuis geen bezoek krijgen. Onder hen zijn zowel katholieken als niet-katholieken. Ik voer met hen gesprekken. Deze gaan over verschillende onderwerpen." Jan geeft enkele voorbeelden. "Het gaat soms over het geloof maar niet altijd. Vaak praten we over hun omgang met het verleden. Het loslaten van het verleden is een veel voorkomend thema. Daarnaast leid ik een leesgroep van ongeveer 12 ouderen. We komen maandelijks samen en bespreken teksten over de spiritualiteit van ouderen." Daarnaast maakt Jan deel uit van de parochieploeg ofwel pastoraatsgroep. "Deze bestaat bij ons uit de pastoor, een diaken en een viertal gelovigen. In mijn tweede stagejaar geef ik ook catechese aan de vormelingen. Tijdens de stage leer je de theorie om te zetten in de praktijk en te groeien in autonomie. Voor mij betekent dit dat je zekerder wordt in de handelingen die je stelt en duidelijker aanwezig bent in de liturgie."

De voornaamste stage-opdracht voor Jan ligt in het bejaardenhuis. "Mijn afstudeerwerkstuk gaat over de spiritualiteit van ouderen. Ouderen nemen meer tijd voor reflectie en zoeken dan naar iets dat hen overstijgt. Je kunt dat God noemen. Ik ontmoet de ouderen in gesprekken, tijdens de vieringen en ook in de leesgroep. De helft van deze groep is niet kerkbetrokken in de zin dat ze op zondag naar de kerk komen. Ze zijn wel bezig met vragen rond leven, dood en hiernamaals. We lezen het boek van Jean-Jacques Suurmond met als titel *Meer geluk dan grijsheid*. Daarna bestuderen we de brochure van de Belgische bisschoppen over het levenseinde. In mijn scriptie reflecteer ik op hun ervaringen. Tegelijkertijd kijk ik hoe ik met de hulp van groepsdynamica ouderen op weg kan nemen." Jan licht dit toe. "Met behulp van teksten, symbolen en afbeeldingen help ik mensen uit te laten spreken wat in hun hart leeft. Ik begeleid de groep en bewaak het proces. De groep is laagdrempelig. De ouderen hebben een gemiddelde ontwikkeling."

Jan Van Achter durft voorzichtig enige conclusies te trekken. “Het begrip ouderen in onze samenleving is zeer ruim. Je bent al vanaf je vijfenvijftigste levensjaar senior. Het is een levensfase waarin mensen enerzijds terugkijken op hun verleden maar zich ook afvragen wat ze nog kunnen. Voor tachtigjarigen is de dood nabij. Voor de ‘jongere ouderen’ is die toch nog veel te ver weg.”

“Tijdens de stage word je constant geëvalueerd,” vertelt Jan. “Er bestaan ook structurele momenten. Het eerste is op het einde van het vijfde leerjaar. De tweede volgt voor mij half maart 2020. Ik moet mijn scriptie eind januari 2020 inleveren. Het gaat om een werkstuk van 25 tot 40 pagina’s.”

“Als alles goed gaat word ik in mei 2020 gewijd.” Jan is tevreden over de vorming die hij heeft genoten. “Mijn stagebegeleider en de opleiding zetten me aan tot lezen. Dat vind ik goed. De Priester- en Diakenopleiding Bovendonk beschikt over een goed gestructureerde bibliotheek waardoor ik het materiaal kan vinden dat ik nodig heb.”

Hans de Jong

In het afgelopen jaar is de huiskapel van Bovendonk geheel vernieuwd. Elders in deze Nieuwsbrief leest u over de verbouw van de kapel en het nieuwe altaar dat inmiddels geplaatst is. De aankleding van de kapel is nog niet voltooid. In de kapel is een wand van 16 m2 geplaatst waar een mozaïek komt.

Door een aaneenschakeling van gebeurtenissen en ontmoetingen in de afgelopen jaren en maanden is er een mooi en waardevol contact ontstaan tussen het Centro Aletti, een centrum in Rome dat zich toelegt op religieuze kunst voor de liturgische ruimte, en de Priester- en diakenopleiding Bovendonk. Dit heeft tot gevolg dat het centrum heel graag een mozaïek komt maken voor onze kapel. Uiteraard zijn wij hier zeer door vereerd!

De mozaïeken van Centro Aletti zijn zeer herkenbaar. De afgelopen twintig jaar heeft het centrum duizenden, kleine en grote, mozaïeken en fresco's gemaakt in kerken over de gehele wereld. De mozaïeken, van de hand pater Rupnik en zijn medewerkers, zijn te vinden in vele bekende Heiligdommen zoals te Lourdes, Fatima en San Giovanni Rotondo. Eén van de bekendste werken van pater Rupnik en zijn medewerkers is het ontwerp van het logo van het Heilig Jaar van Barmhartigheid. In Nederland is er nog geen werk van Centro Aletti. Bovendonk zou daarmee de eerst plek zijn.

De voorbereidingen voor het mozaïek zijn inmiddels in volle gang. Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen, maar ook u kunt deelnemen aan dit werk; door uw gebed of door een financiële bijdrage. Een vierkante meter kost ongeveer 1100 euro. Een oproep dus: Draagt uw steentje bij!

1 steentje = 5 cent
10 steentjes = 50 cent
100 steentjes = 5 euro
1.000 steentjes = 50 euro
10.000 steentjes = 500 euro
enz.

Alle steentjes zijn welkom!

U kunt u bijdrage overmaken op rekening op IBAN NL 93 INGB 0002 5806 80 t.n.v. Stichting PDOB te Breda, o.v.v. Mozaïek huiskapel.

Wilt u meer weten over Centro Aletti, ga dan naar de website <https://www.centroaletti.com/>, of bekijk filmpjes over Centro Aletti op Youtube.nl genaamd: “3 minuti al Centro Aletti” en “Centro Aletti Timelapse”.

Afscheid Daphne van Roosendaal

God schrijft zijn verhaal met mensen

Daphne van Roosendaal behoorde tot de stille krachten die met de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk verbonden zijn. Als communicatieregisseur van het bisdom Breda was ze betrokken bij de roepingcampagnes van Bovendonk vanaf 2008.

Op 1 juli 2019 verliet ze het bisdom Breda. De laatste jaren combineerde Daphne haar aanstelling met werkzaamheden in het bisdom Rotterdam en landelijke taken, waaronder de opbouw en uitbouw van katholiekleven.nl, het videokanaal dat de bisschoppenconferentie in 2016 startte.

Daphne studeerde literatuurwetenschappen aan de universiteit in Nijmegen. Na haar afstuderen in 1998 deed ze een Radboudjaar, waarin ze theologie studeerde. Deze studies vormden een ideale opstap voor haar eerste baan bij de Willibrordvereniging, de latere Katholieke Vereniging voor Oecumene. Daar behartigde ze de communicatie. Ze werkte er van 2000 tot 2006 tot ze de overstap naar het bisdom maakte. Naast haar werk studeerde Daphne bestuurskunde en overheidsmanagement bij de Avans Hogeschool en behaalde ze haar master Corporate Communication aan de Erasmusuniversiteit in Rotterdam.

Daphne heeft met veel plezier bij het bisdom Breda gewerkt. “Bisdommen en de parochies zijn heel centraal in het kerkelijk leven. In mijn functie heb je vanuit het bisdom veel contacten met parochies, pastorale teams en bestuurders. Dat is een heel netwerk.” Ze deed een rijkdom aan ervaringen op. “Ik ben bij verschillende Wereldjongerendagen geweest, heb bedevaarten meegemaakt en in het bisdom zelf kom je op veel plekken. Het mooie aan het werk is dat je vaak mensen interviewt over hun gelovige motivatie.”

Een van de instanties waar Daphne mee te maken kreeg was de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk. “In 2008 hielp ik mee bij de roepingcampagne toen de Priester- en Diakenopleiding 25 jaar bestond. Men dacht in eerste instantie aan iets als een jubileumboek.

Foto: Ramon Mangold

Maar met de toenmalige bisschop, Mgr. Van den Hende, werd gekozen voor een roepingcampagne. De slogan van deze campagne werd: ‘Ik antwoord op wat U in mijn hart hebt gelegd.’” Daphne herinnert zich goed hoe dit motto tot stand kwam. “Ik sprak over de campagne met Paul Verbeek en hij zei dit gewoon over zijn roeping. Hij zei letterlijk: ‘Ik antwoord op wat God in mijn hart heeft gelegd.’ En ik dacht: volgens mij hebben we het thema te pakken. Dat is volgens mij wezenlijk. We zijn geen reclame aan het maken, waarbij we creatieve concepten moeten verzinnen. We registreren en plaatsen in het licht wat betekenisvol is.” Daarin doen volgens Daphne het hoofd en het hart mee. “Je hoort wel zeggen ‘God schrijft zijn verhaal met mensen. En wij schrijven daar aan mee. Het is een dialoog met God.’”

De campagne in 2013 ging over de vier pijlers van de opleiding (de intellectuele, spirituele, pastorale en persoonsvorming). En in 2018 werd onder meer in beeld gebracht hoe een concreet weekend er uitziet. “De campagnes zijn steeds opgezet rond filmpjes. In 2008 sloegen we daarmee een nieuwe weg in. YouTube bestond nog maar net. De eerste video’s plaatsen we gewoon nog op de eigen website. Sommige video’s, zoals het interview met zr. Simone van den Brink van de Oosterhoutse Onze Lieve Vrouweabdij zijn echt veel bekeken,” meldt Daphne. “Je hoopt dan natuurlijk dat het ook positief uitwerkt op nieuwe roeping voor het klooster van de zusters.”

Hoe ze haar eigen roeping beleeft? “Die vraag had ik verwacht,” lacht ze. “Kort geleden las ik in de krant twee artikelen over roeping. In het eerste artikel ging het over roeping als de grote passie die je voor je werk kunt hebben en die mensen tegenwoordig vaak ook van zichzelf eisen. Het tweede artikel plaatste daar een kanttekening bij. Want is het niet voldoende om het gevoel te hebben dat je iets doet waar je goed in bent, iets wat niet iedereen kan en waar je soms waardering voor krijgt? Mijn werk is in de zin van roeping iets groots, maar ook heel dagdagelijks met alle berichten die je telkens weer bij elkaar tikt. Dan kan ik mijn eigen werk als heel klein ervaren als ik mensen interview die écht iets doen.

Bij een werkbezoek van Mgr. Liesen aan het Thomashuis in Oudenbosch bijvoorbeeld interviewde ik het zorggechtpaar dat daar de continue zorg heeft voor negen bewoners, omdat ze in die kleinschalige opvang geloven. En ik hoorde hen zeggen: het is maar het beetje wat wij kunnen doen, voor deze negen bewoners. Toen realiseerde ik me: zelfs zij denken dat ze maar iets kleins doen. Dan is het belangrijk om te beseffen dat we elkaar aanvullen. De Kerk is een bouwwerk van levende stenen. Daarin heeft ieder persoonlijk een taak. Als we onze talenten inzetten, positief en niet ten koste van een ander, zorgt God voor het geheel.”

Hans de Jong

Nieuwe huiskapel voor Bovendonk

“Nu moet u eens zien! Zelf woon ik in een paleis van cederhout en de ark van God staat onder een tentdoek” (2 Sam 7,2). In deze uitroep van koning David herkende ik mezelf als rector als het om de huiskapel van Bovendonk ging.

In de afgelopen jaren hebben we regelmatig geïnvesteerd in het opknappen van verschillende ruimtes. De studentenkamers van het Antoniushuis en de Johanneszaal zijn daarbij de meest in het oog lopende projecten geweest. Met name de Johanneszaal op de tweede verdieping heeft een hele mooie uitstraling gekregen. De zaal bewijst zijn diensten en wordt ook veelvuldig voor activiteiten van het bisdom gebruikt.

De enige ruimte waar tot voor kort weinig aan was veranderd, was de huiskapel. In 2005 heeft deze ruimte de functie van kapel gekregen. De kapel lag wat verscholen op de tweede verdieping achter de zogenaamde videoruimte. Op zich voldeed de huiskapel prima. De grote eenvoud was in mijn ogen ook meteen haar grote kracht. De studenten beleefden de huiskapel als het hart van de opleiding en ook oud-studenten kwamen graag in de huiskapel terug.

Aan koning David werd te kennen gegeven dat hij geen tempel hoefde te bouwen, omdat de Heer voor hem een huis zou bouwen waar zijn troon voor eeuwig vast zou staan. Deze belofte relateert het belang van een stenen tempel, wat niet wegneemt dat een goede en verzorgde plaats voor de eredienst helpt om het geloof in al zijn facetten te vieren. In dat kader kwam het verlangen naar een wat grotere kapel de afgelopen jaren regelmatig terug. De kapel zou een wat sterkere uitstraling als kapel mogen krijgen en ook meer geschikt gemaakt om de liturgie van de Kerk beter te kunnen vieren.

Uiteindelijk is door het bestuur van de Stichting Priester-en Diakenopleiding Bovendonk het besluit genomen voor de verbouw van de kapel. De videoruimte zou bij de kapel getrokken worden. De sacristie zou een plaats krijgen in het eerste gedeelte van de videoruimte. Het verlaagde plafond moest eruit, zodat de gehele dakconstructie weer zichtbaar zou worden. Ook werd ervoor gekozen om een kleiner stenen altaar te plaatsen. Door contacten met Noortje van Seters die aan het Centro Aletti in Rome studeert en een stuk vorming ontvangt, kwam het idee om pater Rupnik SJ te vragen een mozaïek voor de kapel te ontwerpen en uit te voeren. Bij een bezoek aan pater Rupnik heeft hij mij de toezegging voor een mozaïek gedaan en op dit moment wordt er aan het mozaïek gewerkt.

De verbouw van de kapel is inmiddels klaar en in gebruik. De geluiden zijn over het algemeen zeer positief. Ook het nieuwe altaar is geplaatst. Het ontwerp komt van architect John Nieuwenhuize van MAS Architectuur. Het altaar is uitgevoerd door steenhouwerij Van Peer in Sprundel. We hebben oud-studenten van Bovendonk gevraagd om een bijdrage in de financiering. Op deze vraag is met veel enthousiasme gereageerd. Het beoogde bedrag is door deze actie nagenoeg geheel binnengekomen. Ik wil de priesters en diakens die een bijdrage voor het altaar hebben gegeven van harte danken. We hadden gehoopt aan het begin van het nieuwe studiejaar met het inwijden van de kapel alle gulle gevers te kunnen uitnodigen, maar dat laat nog even op zich wachten. We hopen namelijk van harte dat het mozaïek in de komende maanden gerealiseerd kan worden. De huiskapel zal dan in zijn totaliteit met een feestelijke viering in gebruik worden genomen. U hoort daarover vanzelf straks meer.

Rector Schnell

Wijdingen

Op 18 mei 2019 heeft Remco Hoogma de priesterwijding ontvangen in de Sint Jozefkathedraal te Groningen. Van 2013 tot 2015 woonde Remco in het Antoniushuis van het bisdom Breda te Hoeven. Zijn pastorale stage in het studiejaar 2017-2018 werd vanuit Bovendonk begeleid.

Overleden

Op 16 augustus 2019 is te Arnhem Piet van den Hoven overleden. Als supervisor, trainer en begeleider van pastorale beroepskrachten heeft Piet in de periode 2012-2016 studenten in het pastorale jaar trainingen gegeven tijdens het vak pastoraal theologische reflecties. We zullen Piet vooral in herinnering houden als een zeer bevlogen man met een groot hart voor mensen, altijd op zoek naar het licht in de ander.

Bovendonk Academie

Van 3 tot en met 5 november vond de jaarlijks Bovendonk Academie plaats. Het thema luidde dit jaar: "Gedoopt en Gezonden: Kerk-zijn in een missionaire Kerk." Het thema sloot aan bij ontwikkelingen van parochievernieuwing die uitgaan van de laatste opdracht van Jezus voor zijn Hemelvaart: "Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt hen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest en leert hun te onderhouden alles wat Ik u bevolen heb"(Mt 28,19).

Na een goede maaltijd op zondagavond startte het gezelschap met het bespreken van ingebrachte casussen. Op maandagmorgen hield diaken Vincent de Haas, staflid van Bovendonk, een inleiding over "gedoopt en gezonden: impulsen van paus Franciscus." Vincent de Haas wees op de sleutelfunctie van de doop: deelkrijgen aan het leven in Christus betekent ook deelkrijgen aan de zending van Christus. In de middag sprak systematisch theoloog Henk Witte over Kerk-zijn in een situatie van Nieuwe Evangelisatie. Henk Witte liet onder andere zien dat de Kerk niet alleen een missie heeft, maar dat missie ook de Kerk maakt. Hij verwees daarbij naar de Handelingen van de Apostelen. 's Avonds keken de deelnemers naar een film/documentaire over paus Franciscus. Op dinsdag verzorgde pater Gerben Zweers OSA een ochtend over "pastoraal theologische reflecties op een missionaire Kerk." Aan de hand van de ingebrachte casussen ging hij in op verschillende kerkmodellen en zocht met de deelnemers naar antwoorden op de gestelde vragen.

De deelnemers waren erg positief over de inhoud van de bijdragen en het elkaar ontmoeten. De dagen vonden plaats in het bekende ritme van gebed, zoals we dat ook tijdens de studieweekenden met de studenten leven. De Bovendonk Academie vindt volgend jaar plaats in het *tweede* weekend van november: van zondagavond 8 tot en met dinsdagmiddag 10 november 2020. Oud-studenten krijgen daarvoor een persoonlijke uitnodiging.

www.roeping.nu en *gebedskring*

Voor nieuwsberichten betreffende het roepingenpastoraat verwijzen we u graag naar onze website www.roeping.nu met eigentijdse video's die een reële inkijk geven in de weg die leidt naar het priesterschap, diaconaat of het religieuze leven. Voor het gebed om roepingen, kunt u zich aansluiten bij de diocesane gebedskring (T 076 5223444 ochtenden, of E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl). De eerstvolgende roepingenvesper is op zondag 3 mei 2020. Anders dan de voorafgaande jaren gaan we het bisdom in. Deze keer gaan we naar Hulst. De vesper is om 16.30 uur. Vanaf 15.00 uur bent u echter al welkom. Het programma wordt later bekend gemaakt. Leden van de diocesane gebedskring krijgen een persoonlijke uitnodiging.

Denkt u ook aan de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk als goed doel? Investeer in de opleiding van priesters en diakens! Uw gift ontvangen wij graag op IBAN NL 93 INGB 0002 5806 80 t.n.v. Stichting PDOB te Breda.

